

دکتر آذرخش مکی

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

1

سوال هایی بسیار شایع برای مشاوران و درمانگران

- معتادان چه علایمی دارند؟
- چه کسانی را باید معتاد بحساب آورد؟
- چگونه باید آنها را شناسایی کرد؟
- اگر کسی چند نوبت استفاده کرده است معتاد بحساب می آید؟
- آیا اعتیاد فقط به مواد خاصی امکانپذیر است؟
- اصولاً اعتیاد به غیر مواد هم ممکن است؟

یا حتی سوالاتی پیچیده تر:

➤ اگر فردی بنظر معتاد می آید اما خودش قبول ندارد چطور؟

➤ چگونه باید به مصرف کنندگان کمک کرد؟

➤ اگر خودشان نخواهند چطور؟

➤ آیا اصولاً معتادان بهبود می یابند یا تا آخر عمر درگیر هستند؟

➤ آیا مغز افراد در اعتیاد آسیب می بیند؟

سوالات بسیار ساده بنظر می رسند اما پاسخ به آنها بسیار دشوار است

بسیار از آنچه گفته می شود نیز نادرست و گاهی حدسیات است

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد

Wicked problem

یک مشکل پیچیده و بغرنج است که راه قطعی برای توصیف و تعریف آن وجود ندارد و راه حل واحد وجود ندارد

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد
2. مجموعه علایم حاصل چندین عامل هستند

آنچه در بالین بسیار شایع است (مسائل پیش رو)

- بی انگیزگی برای تغییر
- علائم حاد مسمومیت عصبی
- علائم محرومیت
- وسوسه و ولع مصرف بعد از قطع
- بی انگیزگی و عدم لذت از امور
- اُفت انرژی و حس خستگی

آنچه در بالین بسیار شایع است (مسائل پیش رو)

- کم توجهی و احساس عدم تمرکز
- اختلال در خواب
- عصبانیت و پرخاشگری بویژه هدفمند
- علائم بدنی متعدد از جمله درد
- لغزش های مکرر ناخواسته
- تغییر باورها و بازگشت خود خواسته به مصرف

اثر مواد مخدر

صفات
شخصیتی پایه

سبک زندگی
ناشی از اعتیاد

عوامل زمینه
ساز شروع

بیماری های
روانپزشکی
همراه

واکنش
دیگران به وی

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد
2. مجموعه علایم حاصل چندین عامل هستند
3. یافتن ویژگی کافی و یا لازم دشوار است

FAMILY RESEMBLANCE

A PHOTO PROJECT BY ERIC MUELLER

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

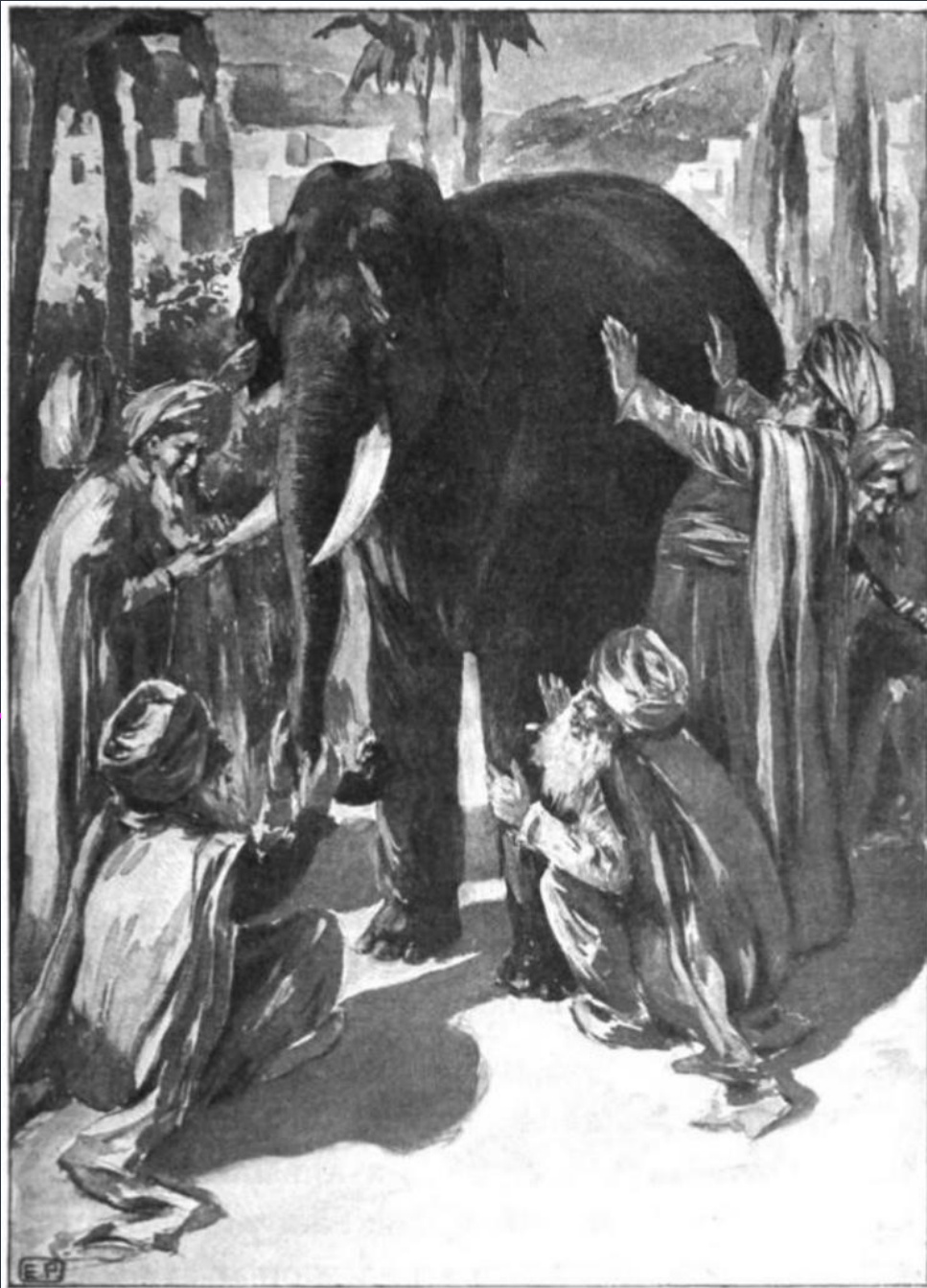

Prototype

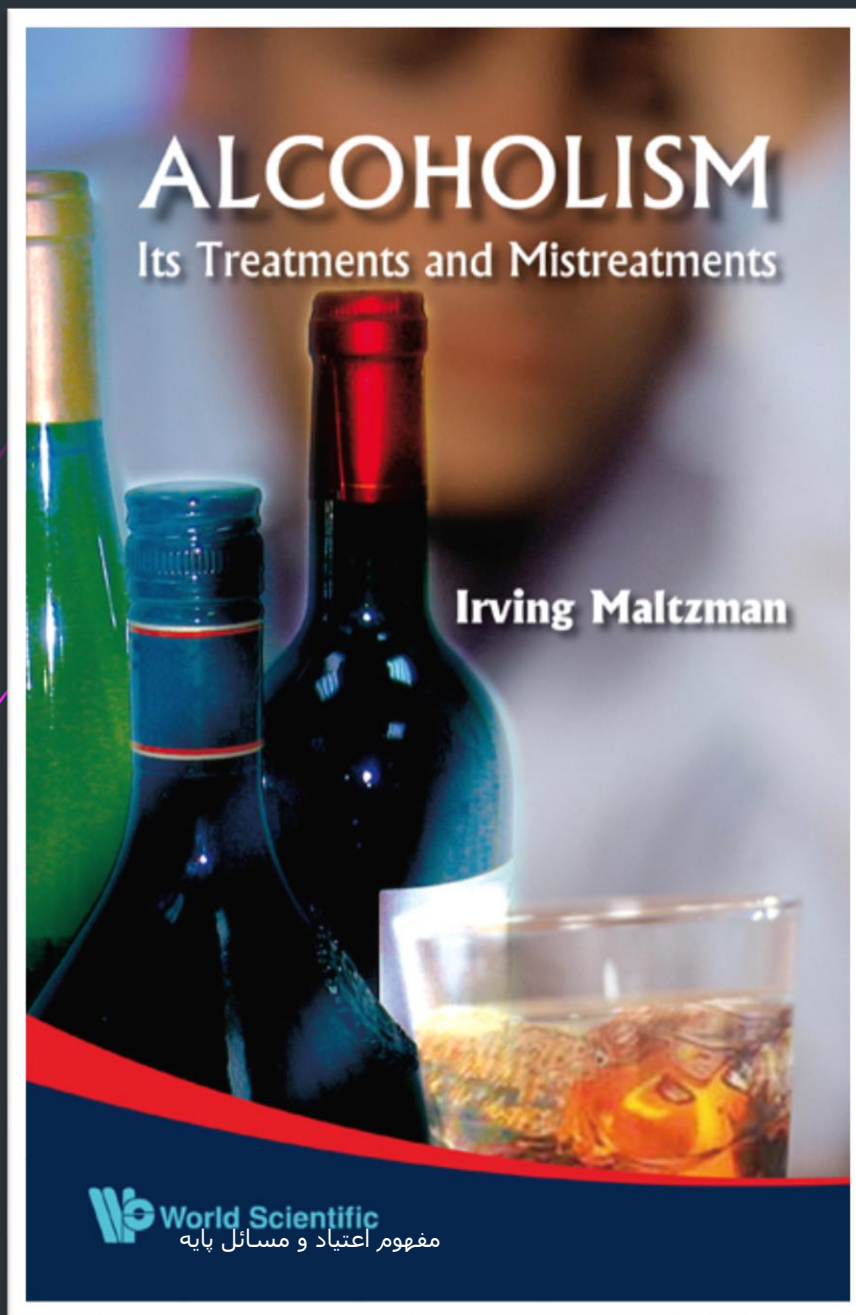
مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

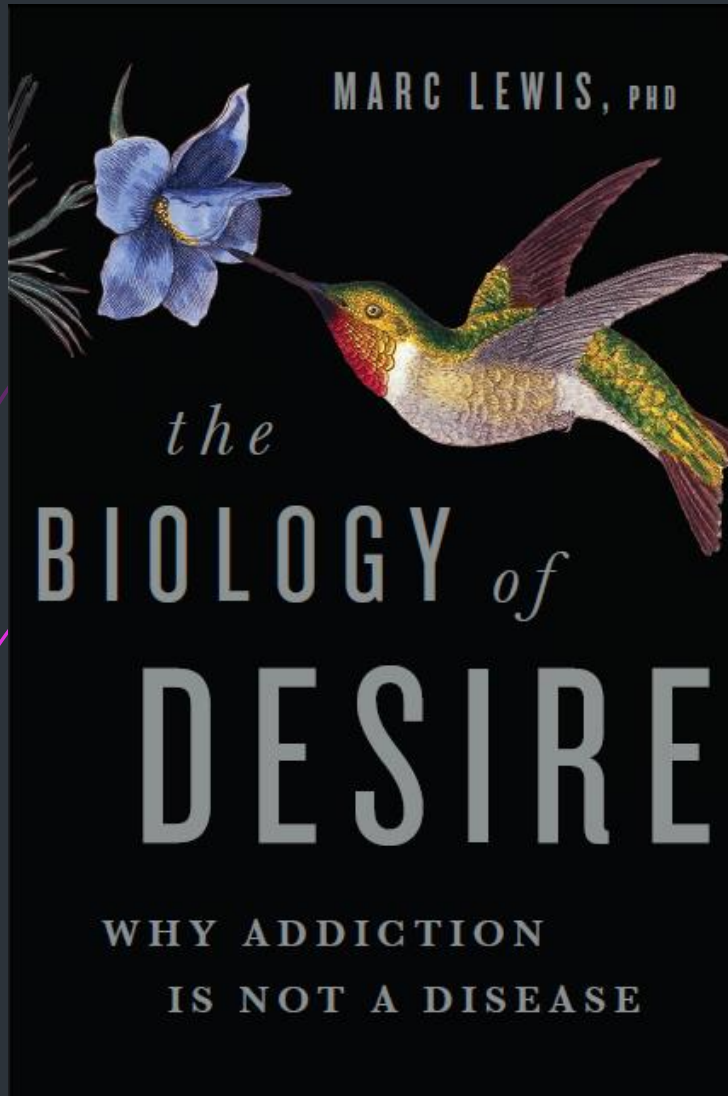
الياف طناب

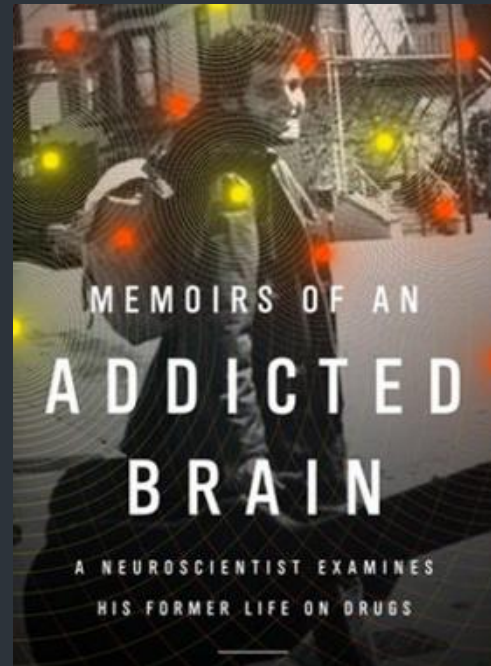
بین صاحب‌نظران درباره ماهیت اعتیاد تفاوت زیادی وجود دارد

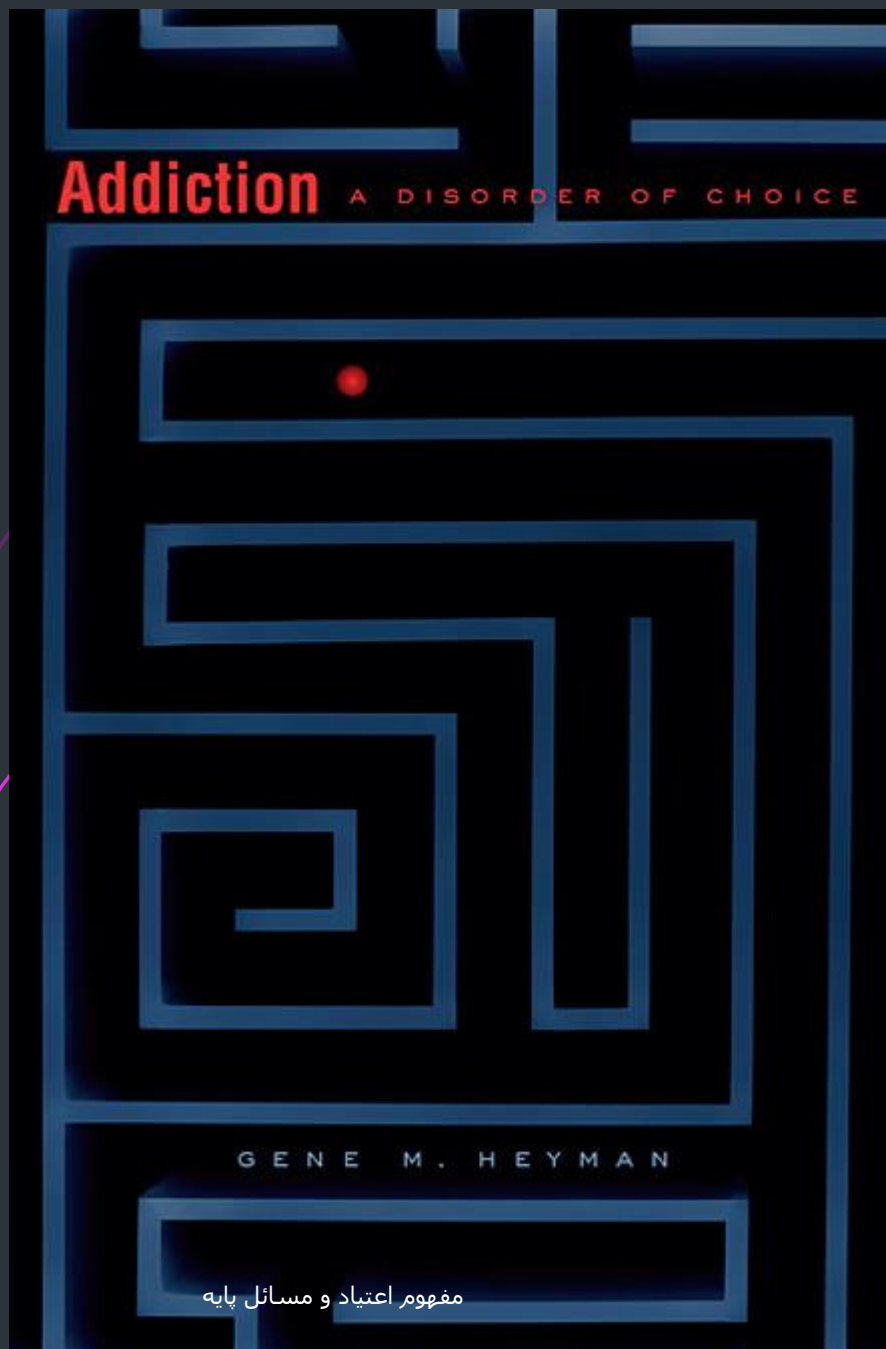

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

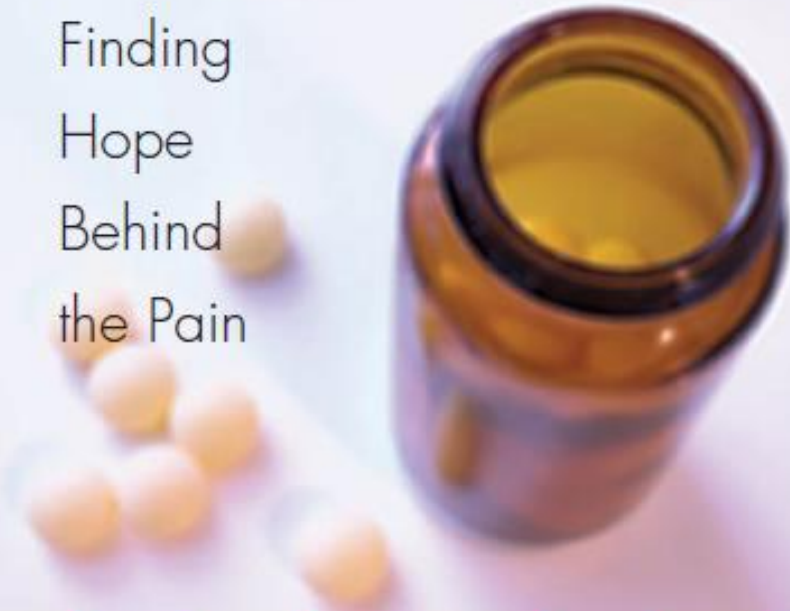

Edward J. Khantzian, M.D., and Mark J. Albanese, M.D.

Understanding Addiction as Self Medication

Finding
Hope
Behind
the Pain

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

Addiction Is a Brain Disease, and It Matters
Alan I. Leshner
Science **278**, 45 (1997);

FRONTIERS IN NEUROSCIENCE: THE SCIENCE OF SUBSTANCE ABUSE

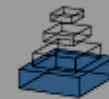
Addiction Is a Brain Disease, and It Matters

Alan I. Leshner

frontiers in
PSYCHIATRY

HYPOTHESIS AND THEORY ARTICLE

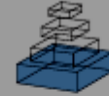
published: 11 April 2013
doi: 10.3389/fpsy.2013.00024

Addiction is not a brain disease (and it matters)

Neil Levy*

Florey Institute of Neuroscience and Mental Health, The University of Melbourne, Parkville, VIC, Australia

Addiction is not a brain disease (and it matters)

Neil Levy*

Florey Institute of Neuroscience and Mental Health, The University of Melbourne, Parkville, VIC, Australia

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد
2. مجموعه علایم حاصل چندین عامل هستند
3. یافتن ویژگی کافی و یا لازم دشوار است
4. نیازها و مشکلات متنوع و متفاوت هستند

در هر مراجع بخش هایی از نظریه اعتیادی برجسته است

هسته مشکلات اعتیاد چیست؟

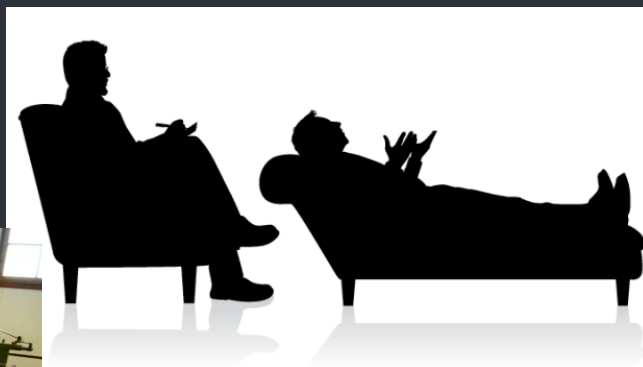
- Continuous use
- Loss of Control
- Cue induced use
- Continue despite Consequences
- Craving
- Choice
- Compulsion
- Self-medication
- Learned habit

هسته مشکلات اعتیاد چیست؟

- مصرف ممتد
- از دست دادن کنترل
- مصرف وابسته به نشانه ها
- مصرف با وجود عوارض
- وسوسه
- انتخاب
- اجبار
- خود درمانی
- عادت آموخته شده ثانویه

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد
2. مجموعه علایم حاصل چندین عامل هستند
3. یافتن ویژگی کافی و یا لازم دشوار است
4. نیازها و مشکلات متنوع و متفاوت هستند
5. درمان ها نیز متنوع و متفاوت هستند

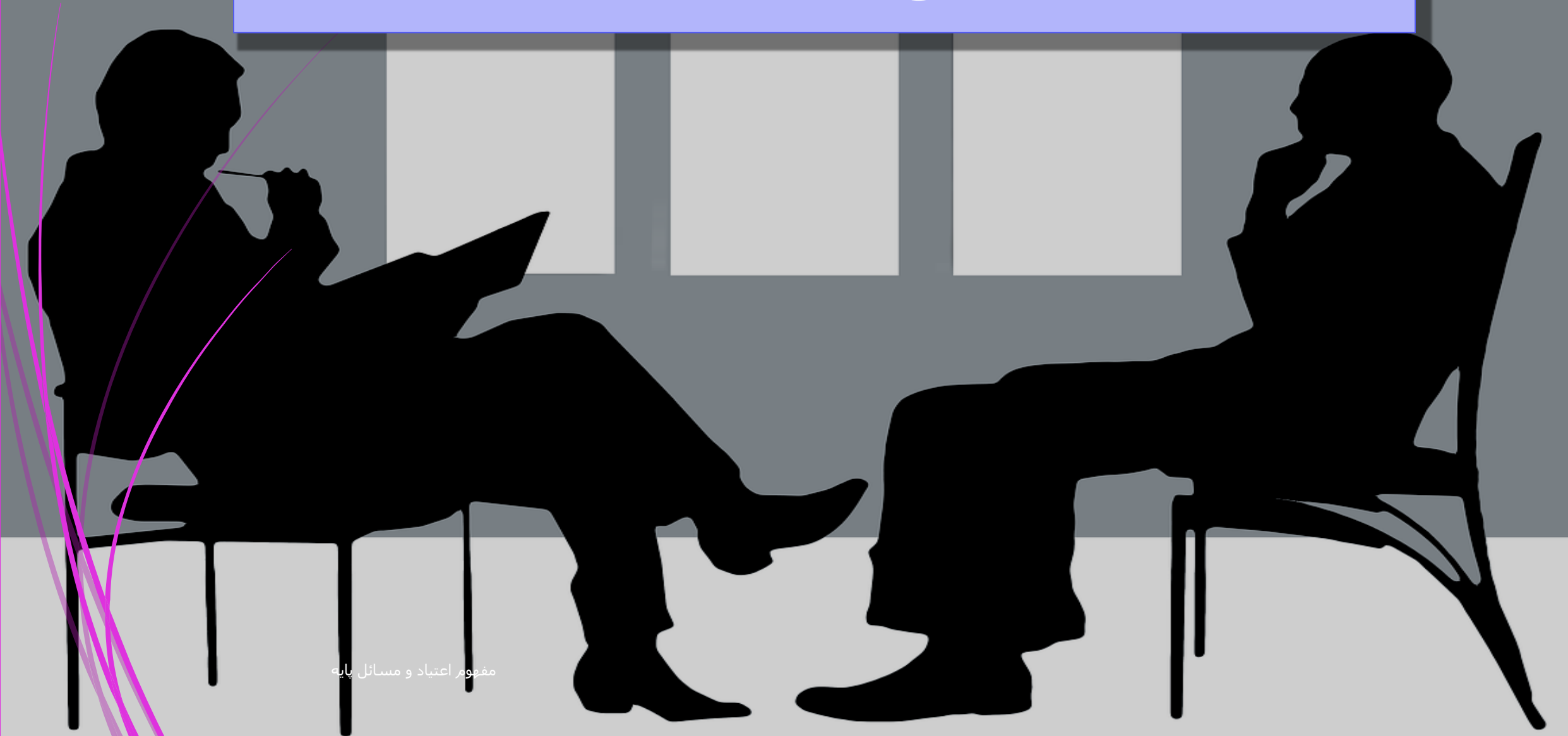
اصول اساسی اجتماع درمان مدار

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

توجه: منظور فقط نوع خاصی از روان درمانی نیست

- ▶ درمان طلایی یا واحد نداریم
- ▶ مجموعه متنوعی از درمان ها موثر هستند
- ▶ این درمان ها عناصر مشترکی دارند

مقام قهرمانی در درمان نداریم

37

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

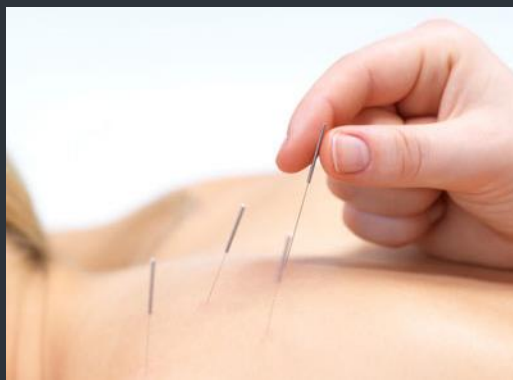

➡ اساس درمان اعتياد بر مجموعه ای از مداخلات زیستی،
روانی-اجتماعی استوار است

39

بسیار بعید است نوعی
تک مداخله خیلی موثر
باشد

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

فهرستی از داروهای مطرح در انواع اعتیادها

- Methadone
- Buprenorphine
- Tincture of opium
- Naltrexone

فهرستی از داروهای مطرح در انواع اعتیادها

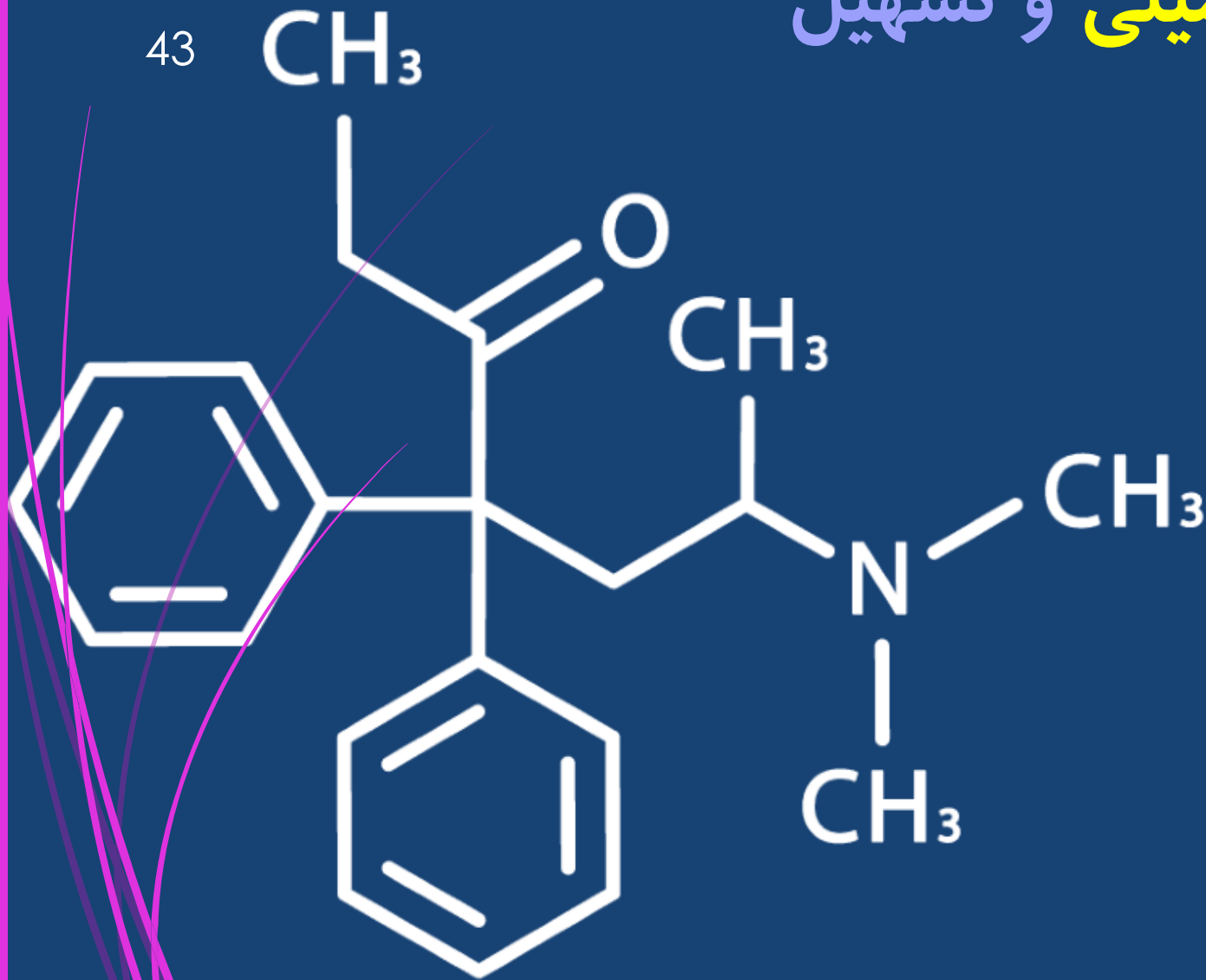
- Nicotine
- Varenicline
- Methylphenidate
- Disulfiram

دارو از جمله متادون درمان اعتیاد نیست

متادون فرصتی برای درمان
فراهم می کند

مداخلات دارویی جنبه تکمیلی و تسهیل کننده دارند

Methadone

اولویت ها و اهداف درمان مکرر تغییر می کنند

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

مفهوم اعتیاد و مسائل پایه

مهارت درمانگری به رانندگی شبیه است

شاید هم به شطرنج

برخی نکاتی که رهگشا هستند:

1. پاسخ واضح و قطعی به این سوالات وجود ندارد
2. مجموعه علایم حاصل چندین عامل هستند
3. یافتن ویژگی کافی و یا لازم دشوار است
4. نیازها و مشکلات متنوع و متفاوت هستند
5. درمان، علم و هنر بکار بردن روش های موثر و مفید است

پایان